

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΜΜΩΗ

Έλεγαν για τον αββά Αμμώη ότι καθώς πήγαινε στην εκκλησία, δεν άφηνε το μαθητή του να περπατάει κοντά του, αλλά από μακριά. Κι αν ο μαθητής του ερχόταν να τον ρωτήσει για λογισμούς, μόλις ολοκλήρωνε αυτό που έλεγε, αμέσως τον απομάκρυνε λέγοντας: «Δεν σ' αφήνω κοντά μου (περισσότερο), μη τυχόν καθώς μιλάμε για θέματα που προκαλούν (πνευματική) ωφέλεια εμφανισθεί ξένη ομιλία».

Έλεγε ο αββάς Αμμώης στον άββά Ησαΐα, στην αρχή: «Πώς με βλέπεις;» Του λέγει: «Σαν άγγελο, πάτερ». Καί αργότερα του έλεγε: «Τώρα πώς με βλέπεις;» Καί αυτός έλεγε: «Σαν τον Σατανά κι αν μου πεις αγαθό λόγο, τον δέχομαι σαν ρομφαία»(ξίφος). [Ο υποτακτικός στην αρχή με την προστασία της θείας χάριτος τα βλέπει όλα φωτεινά. Όταν όμως περάσει κάποιο διάστημα, συμβαίνει συχνά, από διαβολικό πειρασμό αλλαγή της ψυχικής διαθέσεως του απέναντι στον Γέροντα του].

Έλεγαν για τον αββά Αμμώη ότι ασθενούσε και ήταν κλινήρης επί πολλά έτη και ποτέ δεν άφησε το λογισμό του να προσέξει στο εσωτερικό του κελιού του, να δει τι έχει. Γιατί του προσέφεραν πολλά για την ασθένεια του. Καί όταν έμπαινε και έβγαινε ο μαθητής του Ιωάννης, ο αββάς έκλεινε τα μάτια του για να μη δει τι κάνει. Γνώριζε, βέβαια, ότι (ο Ιωάννης) ήταν πιστός μοναχός.

Είπε ο αββάς Ποιμήν ότι κάποιος αδελφός επισκέφθηκε τον αββά Αμμώη ζητώντας άπ' αυτόν να ακούσει (πνευματικό) λόγο. Καί ενώ έμεινε μαζί του επτά ήμερες, δεν του μίλησε ο Γέροντας. Μόνο καθώς τον προέπεμπε του είπε: «Πήγαινε, πρόσεχε τον εαυτό σου· οί μέχρι τώρα αμαρτίες μου έγιναν τείχος σκοτεινό ανάμεσα σε μένα και τον Θεό».

Έλεγαν για τον αββά Αμμώη ότι κάποτε ζύμωσε πέντε αρτάβες σιτάρι (περίπου 150 κιλά), για τις ανάγκες του, και το έβαλε στον ήλιο. Καί πριν να ξεραθούν καλά (τα παξιμάδια), είδε κάτι στον τόπο εκείνο που δεν τον ωφελούσε. Καί λέγει στα (πνευματικά) παιδιά του: «Ας φύγουμε από εδώ». Αυτοί τότε λυπήθηκαν πάρα πολύ. Καί επειδή τους είδε λυπημένους, τους είπε: «Λυπάστε για τους άρτους; Αλήθεια, είδα (κάποτε) με τα μάτια μου μερικούς που έφυγαν και άφησαν φρεσκοβαμμένες τίς θήκες (της βιβλιοθήκης) με (χειρόγραφα) βιβλία από

μεμβράνη. Ούτε καν έκλεισαν τīs πόρτες, άλλ' έφυγαν αφήνοντας τες ανοικτές».

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τομ. 1, σελ. 137-141. Στο μεταφρασμένο κείμενο έγινε γλωσσική και γραμματική απλοποίηση).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΜΜΟΥΝ

Ο αββάς Αμμούν ό Νιτριώτης επισκέφθηκε τον αββά Αντώνιο και του λέγει: «Εγώ καταβάλλω περισσότερο κόπο από 'σένα· πώς λοιπόν το όνομά σου έχει δοξαστεί μεταξύ των ανθρώπων περισσότερο από το δικό μου;».

Του λέγει ό αββάς Αντώνιος: «Επειδή εγώ αγαπώ τον Θεό περισσότερο από σένα». [Η ερώτηση έγινε αποκλειστικά για να υπάρξει ή συγκεκριμένη απάντηση...].

Έλεγαν για τον άββά Αμμούν ότι πέρασε δυο μήνες (μέσα) σ' ένα μετρητή κριθαριού. Καί επισκέφθηκε ό ίδιος τον αββά Ποιμένα και του λέγει: «Αν πάω στο κελί του πλησίον ή και αυτός μ' επισκεφθεί για κάποια ανάγκη, διστάζουμε να συνομιλήσουμε, μη τυχόν καταλήξουμε σε ομιλία πού δεν είναι πνευματική».

Του λέγει ό Γέροντας: «Καλά κάνεις· γιατί ή νεότητα χρειάζεται επιτήρηση».

Του λέγει ό αββάς Αμμούν: «Οι Γέροντες λοιπόν τι έκαμαν;» Καί του απάντησε: «Οι Γέροντες, επειδή πρόκοψαν (πνευματικά), δεν είχαν μέσα τους κάτι άλλο ή κάτι ξένο στο στόμα για να το πουν».

«Εάν λοιπόν παραστεί ανάγκη, λέγει ό αββάς Αμμούν, να μιλήσω με τον πλησίον, θέλεις να μιλήσω από τīs (αγίες) Γραφές ή από τους λόγους των Γερόντων;» Λέγει ό Γέροντας: «Αν δεν μπορείς να σιωπήσεις, καλό είναι μάλλον από τους λόγους των Γερόντων να μιλήσεις και όχι από την (άγια)Γραφή· διότι είναι κίνδυνος όχι μικρός».

Κάποιος αδελφός ήλθε από την Σκήτη προς τον αββά Αμμούν και του λέγει: «Με στέλνει ό (πνευματικός) μου πατέρας σε (εξωτερική) διακονία και φοβάμαι να μη πέσω σε πορνεία».

Του λέγει ό Γέροντας: «Όποια ώρα σου έρχεται πειρασμός, πες: Θεέ των δυνάμεων, με τīs ευχές του πατέρα μου, γλίτωσε με».

Κάποια ήμερα λοιπόν κάποια κοπέλα έκλεισε την πόρτα μπροστά του. Καί αυτός φώναξε με δυνατή φωνή: «Θεέ του πατέρα μου, γλίτωσε με». Καί αμέσως (θαυματουργικά) βρέθηκε στο δρόμο της Σκήτεως.

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε Π. Ε, Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σελ. 141-143.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΝΟΥΒ

Διηγήθηκε ο άββάς Ιωάννης ότι ο άββάς Ανούβ και ο άββάς Ποιμήν και τα υπόλοιπα αδέρφια του, προερχόμενοι από μία κοιλία και γενόμενοι Μοναχοί στην Σκήτη, όταν ήλθαν οι (βάρβαροι) Μαζικές και την ερήμωσαν για πρώτη φορά, αναχώρησαν από εκεί και ήλθαν σε κάποιο τόπο ονομαζόμενο Τερενούθι, μέχρι να σκεφθούν που πρέπει να μείνουν. Και έμειναν εκεί σε κάποιο παλαιό (ειδωλολατρικό) ναό μερικές ημέρες. Και είπε ο άββάς Ανούβ στον άββά Ποιμένα: «Κάνε αγάπη εσύ και τ' αδέρφια σου, να ασκήσει την ησυχία ο καθένας ξεχωριστά και να μη συναντήσουμε ο ένας τον άλλο αυτή την εβδομάδα».

Και είπε ο άββάς Ποιμήν: «Θα κάνουμε όπως θέλεις». Και έτσι έκαναν. Σ' εκείνο τον (ειδωλολατρικό) ναό υπήρχε ένα λίθινο άγαλμα. Και σηκωνόταν το πρωί ο Γέροντας και πετροβολούσε το πρόσωπο του αγάλματος και το απόγευμα έλεγε σ' αυτό: «συγχώρεσε με». Και συμπλήρωσε την εβδομάδα κάνοντας έτσι. Το Σάββατο συναντήθηκαν μεταξύ τους και είπε ο άββάς Ποιμήν στον άββά Ανούβ: «Σε είδα, άββά, αυτή την εβδομάδα να πετροβολείς το πρόσωπο του αγάλματος και να του ζητείς συγχώρηση κάνοντας μετάνοια. Πιστός άνθρωπος κάνει τέτοια πράγματα;».

Και αποκρίθηκε ο Γέροντας: «Και αυτό το πράγμα για σας το έκανα. Καθώς με είδατε να πετροβολώ το πρόσωπο του αγάλματος, μήπως μίλησε ή οργίστηκε;». Και είπε ο άββάς Ποιμήν: «Όχι». «Και πάλι όταν του έβαλα μετάνοια, μήπως ταράχθηκε και είπε "δεν συγχωρώ";». Και είπε ο άββάς Ποιμήν: «Όχι».

Και είπε ο Γέροντας (Ανούβ): «Κι' εμείς, λοιπόν, είμαστε επτά αδέρφια. Εάν θέλετε να μείνουμε μαζί, ας γίνουμε όπως αυτό το άγαλμα, το οποίο εάν το βρίσουνε ή το δοξάσουνε δεν ταράζεται. Εάν δεν θέλετε να γίνει έτσι, να, τέσσερις πύλες υπάρχουν στο ναό· ο καθένας ας πορευθεί οπού θέλει». Και έπεσαν κάτω λέγοντας στον άββά Άνούβ: «Όπως θέλεις, πάτερ, θα κάνουμε και θα ακούμε όσα μας λέγεις».

Είπε ο άββάς Ποιμήν ότι «Μείναμε μαζί σ' όλη μας τη ζωή εξασκώντας την (μοναχική) εργασία σύμφωνα με τον λόγο πού μας είπε ο Γέροντας (Ανούβ), ο οποίος όρισε έναν από μας οικονόμο, και κάθε τι που μας ετοίμαζε το τρώγαμε και ήταν αδύνατο να πει κάποιος από μας "φέρε μας τίποτε άλλο" ή να πει ότι "δεν θέλουμε να το φάμε αυτό". Και περάσαμε όλο τον χρόνο της ζωής μας με (πνευματική) ανάπαυση και ειρήνη».

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε, Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σελ.143-147. Στο μεταφρασμένο κείμενο έγινε γλωσσική και γραμματική απλοποίηση - βελτίωση).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΒΡΑΑΜ

Έλεγαν για κάποιο γέροντα ότι προσπάθησε και έκανε πενήντα χρόνια χωρίς να τρώει ψωμί και χωρίς να πίνει κρασί. Και έλεγε: «φόνευσα την πορνεία και τη φιλαργυρία και την κενοδοξία». Και ο αββάς Αβραάμ ακούγοντας ότι είπε αυτό το λόγο, ήλθε προς αυτόν και του λέγει: «Εσύ είπες το λόγο αυτό;». Και λέγει: «Ναι». Και του είπε ο αββάς Αβραάμ: «Να, μπαίνεις στο κελί σου και βρίσκεις στην ψάθα (στρώμα) σου γυναίκα μπορείς να σκεφθείς ότι δεν είναι γυναίκα;». Λέγει: «Όχι αλλά πολεμώ με τον λογισμό να μη την ακουμπήσω».

Λέγει λοιπόν ο αββάς Αβραάμ: «Να, δεν το φόνευσες, αλλά ζει το πάθος· απλώς έχει δεθεί. Πάλι, καθώς περπατάς, βλέπεις πέτρες και πήλινα αντικείμενα, και ανάμεσα τους χρυσάφι· μπορεί ή διάνοια σου να θεωρήσει το χρυσάφι σαν κι' αυτά;». «Όχι αλλά πολεμώ με το λογισμό να μη το πάρω». Και λέγει ο γέροντας: «Να ζει, όμως έχει δεθεί». Λέγει πάλι ο (ίδιος) αββάς Αβραάμ: «Να, ακούς για δυο αδελφούς, ότι ο ένας σε αγαπά και ο άλλος σε μισεί και σε κακολογεί. Εάν έλθουν προς εσένα, θα τους συμπεριφερθείς με ίσο τρόπο;». Λέγει: «Όχι αλλά πολεμώ με το λογισμό να ευεργετήσω εκείνον που με μισεί όπως εκείνον που με αγαπά». Του λέγει ο αββάς Αβραάμ: «Ωστε λοιπόν ζουν τα πάθη, μόνο που δένονται από τους αγίους».

Κάποιος αδελφός ρώτησε τον αββά Αβραάμ: «Εάν συμβεί να φάω πολλές φορές, τι είναι αυτό;». Και απαντώντας ο γέροντας είπε: «τι λες, αδελφέ; Τόσο πολύ τρως; "Η νομίζεις ότι ήλθες σε αλώνι;».

Έλεγε ο αββάς Αβραάμ για κάποιον από τους Σκητιώτες" ότι ήταν καλλιγράφος και ο όποιος δεν έτρωγε ψωμί. Ήλθε λοιπόν κάποιος αδελφός παρακαλώντας τον να του αντιγράψει κάποιο βιβλίο. Ο γέροντας, λοιπόν, έχοντας το νου στην πνευματική θεωρία, έγραψε το βιβλίο με παραλείψεις στίχων και δεν έβαλε σημεία στίξεως. Ο αδελφός, όταν το πήρε και θέλησε να βάλει στο κείμενο στίξη, βρήκε να παραλείπονται λόγια. Και λέγει στο γέροντα: «Παραλείπονται στίχοι, αββά». Του λέγει ο γέροντας: «Πήγαινε, εφάρμοσε πρώτα τα γραμμένα, και έπειτα έρχεσαι να σου γράψω και τα υπόλοιπα».

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σελ.147-149. Στο μεταφρασμένο κείμενο έγινε γλωσσική και γραμματική απλοποίηση - βελτίωση).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΠΟΛΛΩ

Ήταν στα Κελλία ένας γέροντας ονομαζόμενος Απολλώς· και όταν ερχόταν κάποιος ζητώντας τον για οποιαδήποτε εργασία, πήγαινε με χαρά λέγοντας: «Σήμερα πρόκειται να εργασθώ με τον Χριστό για την ψυχή μου, γιατί αυτός είναι ο μισθός της».

Έλεγαν για κάποιον αββά Απολλώ στην Σκήτη, ότι όταν ήταν στον κόσμο ήταν τσοπάνος αγροίκος (άξεστος και αφελής). Και συνέβη κάποτε να δει στο χωράφι κάποια γυναίκα έγκυο, και κυριευμένος από την ενέργεια του Διαβόλου είπε: «Θέλω να δω πώς είναι τοποθετημένο το βρέφος στην κοιλιά της». Και αφού την ξέσχισε, είδε το βρέφος. Και αμέσως ένιωσε χτύπημα στην καρδιά του· και με συντριβή ήλθε στη Σκήτη και ανέφερε στους πατέρες αυτή την πράξη του.

Τους άκουσε να ψάλλουν: «οι ημέρες τής ζωής μας είναι εβδομήντα χρόνια, και όταν οι δυνάμεις μας είναι μεγάλες, ογδόντα χρόνια· το παραπάνω από αυτά είναι κόπος και πόνος». Και τους είπε: «Είμαι σαράντα χρονών, και δεν έχω κάνει ούτε μία προσευχή. Και τώρα, αν ζήσω άλλα σαράντα χρόνια, δεν θα

παύσω να προσεύχομαι στον Θεό να μου συγχωρήσει τίς αμαρτίες μου».

Καί, πράγματι, δεν ασχολιόταν ούτε με εργόχειρο, αλλά πάντοτε προσευχόταν λέγοντας: «Αμάρτησα ως άνθρωπος, λυπήσου με ως Θεός!». Καί ή ευχή αυτή έγινε ή μελέτη του νύκτα και ήμερα. Υπήρχε κάποιος αδελφός πού έμενε μαζί του και τον άκουσε να λέγει: «Σε ενόχλησα, Κύριε, άφησε με λίγο ν' αναπαυθώ». Καί του δόθηκε «πληροφορία» ότι ό Θεός του συγχώρησε όλες τίς αμαρτίες του, ακόμη και τον φόνο τής γυναίκας. Για το παιδί όμως δεν έλαβε «πληροφορία». Καί του είπε κάποιος από τους γέροντες: «Καί τον θάνατο του παιδιού σου τον συγχώρησε ό Θεός, αλλά σ' αφήνει, στον πόνο, γιατί συμφέρει στην ψυχή σου».

Ό ίδιος είπε για την υποδοχή των αδελφών, ότι πρέπει να προσκυνούμε τους αδελφούς που έρχονται να μας επισκεφθούν, επειδή δεν προσκυνούμε αυτούς, αλλά τον Θεό. «Γιατί, λέγει, είδες τον αδελφό σου, είδες τον Κύριο τον Θεό σου· και αυτό, λέγει, το πήραμε από τον Αβραάμ. Καί όταν δέχεσθε (τους αδελφούς), να τους πιέζετε να αναπαυθούν γιατί κι αυτό το μάθαμε από τον Λωτ πού πιστικά φιλοξένησε τους αγγέλους».

(Από την «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σ'λ.153-157.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΠΦΥ

Διηγήθηκαν για τον επίσκοπο της πόλεως Οξύρρυγχου, που ονομαζόταν αββάς Απφύ, ότι τον καιρό που ζούσε ως Μοναχός έκαμνε πολλές ασκητικές σκληραγωγίες. Και όταν έγινε επίσκοπος θέλησε να εφαρμόσει την ίδια σκληραγωγία και στον κόσμο (στην επισκοπή), αλλά δεν το κατόρθωσε.

Πρόσπεσε τότε μπροστά στον Θεό λέγοντας: «Μήπως, άραγε, εξαιτίας του ότι έγινα επίσκοπος απομακρύνθηκε από μένα ή χάρη;» Του αποκαλύφθηκε, λοιπόν, ότι «Όχι! Δεν συνέβη κάτι τέτοιο! Άλλα τότε ήσουν στην έρημο και επειδή δεν υπήρχε άνθρωπος, βοηθούσε ό Θεός. Τώρα όμως βρίσκεσαι στον κόσμο και σε βοηθούν οι άνθρωποι».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΙΩ

Έλεγαν για ένα γέροντα στη Θηβαίδα, τον αββά Αντιανό, ότι στη νεότητα του έκανε πολλές μοναχικές ασκήσεις, και όταν γέρασε ασθένησε και τυφλώθηκε.

Λόγω, λοιπόν, της ασθένειας του οι αδελφοί τον φρόντιζαν πολύ και τον ανέπαυαν και του έδιναν την τροφή στο στόμα του. Καί ρώτησαν γι' αυτό τον άββα Αιώ: «τι θα συμβεί μ' αυτή την πολλή φροντίδα και ανάπαυση;». Καί τους άπαντα: «Σάς λέγω ότι, εάν ή καρδιά του (του Γέροντα) επιθυμεί και αποδέχεται με ευχαρίστηση αυτή την φροντίδα, στην περίπτωση (για παράδειγμα) που φάει ένα καρπό από φοίνικα, ό Θεός το αφαιρεί αυτό -από τους (προηγούμενους ασκητικούς) κόπους του· εάν όμως δεν την αποδέχεται με ευχαρίστηση, αλλά την δέχεται χωρίς να την επιθυμεί, ό Θεός διατηρεί τους (προηγούμενους) κόπους του στο ακέραιο, επειδή αυτό γίνεται χωρίς να το θέλει, αλλά μετά από πίεση. Καί εκείνοι όμως που τον φροντίζουν θα έχουν τον (πνευματικό) μισθό τους».

(Από την «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε, Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σ ε λ.153-159.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΜΜΩΝΑΘΑ

Ήλθε κάποτε ένας άρχοντας στο Πηλούσιο ορός και ήθελε με απαίτηση να φορολογήσει τους Μονάχους, με' τον ίδιο τρόπο που φορολογούσε και τους κοσμικούς. Και συγκεντρώθηκαν όλοι οι αδελφοί στον αββά Αμμωναθά για το ζήτημα αυτό και εξέλεξαν μερικούς από τους πατέρες ν' ανέβουν στο βασιλιά (στην Κωνσταντινούπολη). Και τους λέγει ο αββάς Αμμωναθάς: «Δεν είναι ανάγκη να υποβληθείτε σε μια τέτοια ταλαιπωρία, αλλά καλύτερα ησυχάστε (με προσευχή) στα κελλιά σας και νηστεύτε δυο εβδομάδες, και με τη χάρη του Χριστού μόνος μου εγώ θα τακτοποιήσω την υπόθεση».

Και έφυγαν οι αδελφοί στα κελλιά τους και ο Γέροντας ησύχασε στο δικό του κελί. Όταν λοιπόν συμπληρώθηκε το διάστημα των δεκατεσσάρων ημερών, πικράθηκαν οι αδελφοί με την στάση του Γέροντα, επειδή καθόλου δεν τον είδαν να κινηθεί για το ζήτημα αυτό, κι έλεγαν: «Ο Γέροντας "έθαψε" την υπόθεση μας».

Την δέκατη πέμπτη ημέρα συγκεντρώθηκαν οι αδελφοί είχαν συμφωνήσει και ο Γέροντας ήλθε κοντά τους έχοντας το διάταγμα (της φοροαπαλλαγής τους) σφραγισμένο από τον βασιλιά. Βλέποντας το οί αδελφοί απόρησαν λέγοντας: «Πότε το έφερε αυτό, αββά;». Και λέγει ο Γέροντας: «Πιστέψτε με, αδελφοί, ότι τούτη τη νύκτα πήγα στο βασιλιά και έβγαλε αυτό το διάταγμα. Και αφού ήλθα στην Αλεξάνδρεια εξασφάλισα την υπογραφή του από τους άρχοντες. _ Και έτσι ήλθα σ' εσάς».

Οί αδελφοί ακούγοντας αυτά φοβήθηκαν και του έβαλαν μετάνοια (ζητώντας συγχώρηση). Και έτσι τακτοποιήθηκε το θέμα τους και δεν τους ενόχλησε ο άρχοντας για πληρωμή φόρων.

(Από την «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, αελ.159-161.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ

Έλεγε ο αββάς Δούλας ο μαθητής του αββά Βησσαρίωνα -"ενώ πηγαίναμε προς κάποιο Γέροντα, έφθασε ο ήλιος στη δύση του. Και προσευχήθηκε ο Γέροντας (Βησσαρίων) λέγοντας: "Σε παρακαλώ, Κύριε, ας σταθεί ο ήλιος, έως ότου φθάσω στον δούλο σου". Και έγινε αυτό που ζήτησε. Άλλοτε πάλι ήλθαν (κάποιοι αδελφοί) στο κελί του και τον βρήκαν [τον αββά Βησσαρίωνα] όρθιο σε προσευχή με τα χέρια απλωμένα στον ουρανό· και έμεινε σ' αυτή τη στάση δεκατέσσερις ήμερες. Και έπειτα από αυτό με φώναζε και μου είπε: " Ακολουθά με". Και φεύγοντας πήραμε το δρόμο για την έρημο. Στο δρόμο δίψασα και είπα: " αββά, διψάω". Ο Γέροντας παίρνοντας τη μηλωτή μου (προβιά) απομακρύνθηκε σε απόσταση "βολής λίθου" και αφού προσευχήθηκε μου την έφερε γεμάτη νερό.

Περπατώντας ήρθαμε μπροστά σ' ένα σπήλαιο και μπαίνοντας μέσα βρήκαμε έναν αδελφό να εργάζεται καθισμένος πλέκοντας ζεμπίλι (καλάθι), και ούτε μας κοίταξε, ούτε

μας ασπιάστηκε, ούτε θέλησε καθόλου να μιλήσουμε. Καί μου λέγει ό Γέροντας: "Ας φύγουμε από 'δώ, ίσως ό Γέροντας δεν έχει «πληροφορία» (από τον Θεό) να μας μιλήσει".

Καί βαδίσαμε προς την Λυκώ, εως ότου φθάσαμε στον αββά Ιωάννη... Στο δρόμο της επιστροφής ήρθαμε πάλι στο σπήλαιο οπού είχαμε δει τον αδελφό. Καί μου λέγει ό Γέροντας: " Ας μπούμε μέσα, μήπως ό Θεός τον «πληροφόρησε» να μας μιλήσει". Καί όταν μπήκαμε τον βρήκαμε νεκρό. Καί μου λέγει ο Γέροντας: " Εμπρός, αδελφέ, ας ετοιμάσουμε " το σώμα του για να το θάψουμε" για αυτό μας έστειλε εδώ ό Θεός". Καί καθώς τον ετοιμάζαμε, βρήκαμε ότι ήταν γυναίκα κατά τη φύση. Θαύμασε ό Γέροντας καί είπε: "Για δεσ πώς καί γυναίκες πολεμούν καί νικούν τον Σατανά, κι εμείς στις πόλεις ασχημονούμε". Καί δοξάζοντας τον Θεό, τον υπερασπιστή αυτών που Τον αγαπούν, αναχωρήσαμε από εκεί». (Από τη «Φιλοκαλία...» της πηράς Ε.Π.Ε... Αποφθέγματα Γερόντων. τόμ. Ι, σελ. 151-153.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ

Ήλθε κάποτε στη Σκήτη ένας δαιμονιζόμενος καί έγινε γι' αυτόν ευχή στην εκκλησία, άλλ' ό δαίμονας δεν έβγαινε -ήταν σκληρός καί ανελέητος. Καί λέγουν οι κληρικοί: «τι να κάνουμε με αυτόν τον δαίμονα; Κανένας δεν μπορεί να τον βγάλει εκτός από τον αββά Βησσαρίωνα. Καί αν τον παρακαλέσουμε, δεν θα έλθει [από ταπεινώση] ούτε και στην εκκλησία της Σκήτεως (για την ακολουθία). Τούτο λοιπόν θα κάνουμε: Ό αββάς έρχεται πρωί στην εκκλησία, πριν από όλους. Θα βάλουμε τον πάσχοντα (δαιμονιζόμενο) να κοιμηθεί στο ναό στο σημείο όπου στέκεται εκείνος, καί καθώς θα εισέρχεται ό αββάς, θα σταθούμε σε προσευχή καί θα του πούμε "ξύπνησε καί τον αδελφό, αββά"».

Έτσι καί έκαναν. Όταν ήλθε το πρωί ό γέροντας, στάθηκαν σε' προσευχή καί του λέγουν:

«ξύπνησε καί τον αδελφό». Καί του είπε ό γέροντας: «Σήκω, έβγα, έξω». Καί αμέσως βγήκε από αυτόν ό δαίμονας καί από την ώρα εκείνη θεραπεύθηκε.

Είπε ό αββάς Βησσαρίων: να σαράντα μερόνυχτα όρθιος ανάμεσα σε ξύλαγκαθιές (παλιούρια) χωρίς να κοιμηθώ».

Έναν αδελφό που αμάρτησε, τον απέπεμπε (αφόριζε) ό πρεσβύτερος από την εκκλησία. Καί ό αββας Βησσαρίων σηκώθηκε καί βγήκε έξω μαζί με αυτόν λέγοντας: «Κι εγώ αμαρτωλός είμαι».

Ό ίδιος αββάς Βησσαρίων είπε: «Σαράντα χρόνια δεν κοιμήθηκα επάνω στο πλευρό, αλλά κοιμόμουν καθιστός η όρθιος».

Ό ίδιος είπε: «Όταν βρίσκεσαι σε (πνευματική) ειρήνη καί δεν πολεμείσαι, τότε να ταπεινώνεσαι περισσότερο, για να μην εισέλθει στην ψυχή αλλότρια (δαιμονική) χαρά καί καυχηθούμε, καί έτσι παραδοθούμε σε πόλεμο (πειρασμούς). Πολλές φορές ό Θεός, λόγω των αδυναμιών μας, δεν επιτρέπει να παραδοθούμε σε πόλεμο, για νά μην απολεσθούμε.

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σελ.169-171.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ

Αδελφός πού συγκατοικούσε με αδελφούς ρώτησε τον αββά Βησσαρίωνα: «Τι να κάνω;». Του λέγει ο Γέροντας: «Να σιωπάς και μην κρίνεις τα πράγματα με βάση τον εαυτό σου».

Ο αββάς Βησσαρίων αποθνήσκοντας έλεγε: «Ο μοναχός οφείλει να είναι σαν τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ. όλος οφθαλμός».

Διηγήθηκαν οι μαθητές του αββά Βησσαρίωνα ότι ο βίος του ήταν σαν ένα από τα πετεινό ή τα θαλάσσια ή τα χερσαία ζώα, που πέρασε όλο το χρόνο της ζωής του ατάραχα και αμέριμνα. Γιατί δεν ασχολιόταν με φροντίδες για την οικία του, Ούτε φάνηκε να κυριαρχεί στην ψυχή του επιθυμία για ωραίους τόπους, ούτε κορεσμός απολαύσεως, ούτε απόκτηση οικημάτων... αλλά φάνηκε ολότελα ελεύθερος από τα πάθη του σώματος, τρεφόμενος με την ελπίδα των μελλοντικών αγαθών, και έχοντας ως πνευματικό οχύρωμα την πίστη, υπέμενε καρτερικά πορευόμενος σαν αιχμάλωτος εδώ κι εκεί, διαμένοντας στο ψύχος και χωρίς σκεπάσματα και κατακαιόμενος από τη φλόγα του ήλιου, πάντοτε άστεγος· τριγυρίζοντας σαν περιπλανώμενος σε απόκρημνες ερημιές, και πολλές φορές προτιμώντας να περιφέρεται στην πλατειά ακατοίκητη χώρα της άμμου σαν σε πέλαγος.

Και αν συνέβαινε καμιά φορά να έλθει σε ήμερους τόπους, όπου οί μοναχοί της ομότροπη ζωής έχουν κοινό το βίο, έκλαιγε καθισμένος έξω από τις θύρες και οδυρόταν σαν κάποιος που ξεβράστηκε από ναυάγιο. Στη συνέχεια εξερχόμενος κάποιος από τους αδελφούς και βρίσκοντας, τον να κάθεται σαν ένας φτωχός ζητιάνος τον πλησίασε και με συμπόνια του είπε: «Τι κλαις, άνθρωπε; Εάν χρειάζεσαι κάτι από τα αναγκαία. θα το πάρεις κατά το δυνατό, μόνο έλα μέσα να μετάσχεις στην τράπεζα μας και να παρηγορηθείς». Αυτός τότε αποκρίθηκε ότι δεν μπορεί να μείνει κάτω από στέγη, («πριν να βρω την κατοικία μου») λέγοντας ότι έχει χάσει πολλά χρήματα με διάφορους τρόπους. «Περίεψα σε πειρατές, έλεγε. και έχω υποστεί ναυάγιο και ξέπεσα από την ευγένεια μου μου, έγινα από ένδοξος άδοξος».

Ο αδελφός στεναχωρημένος από τα λόγια του Γέροντα, μπήκε μέσα, πήρε ψωμί και του έδωσε λέγοντας: «Πάρε τούτο, πάτερ· τα υπόλοιπα θα σου τά προσφέρει ο Θεός, όπως λέγεις, την πατρίδα και τους συγγενείς και τον πλούτο πού ανέφερες».

Κι ο Γέροντας πιο πολύ λυπημένος φώναξε δυνατά τρίζοντας τα δόντια: «Δεν γνωρίζω να πω αν θα μπορούσα να βρω αυτά που έχασα και τα αναζητώ' αλλά ακόμη περισσότερο θα δοθώ στα παθήματα, αδιάκοπα κινδυνεύοντας καθημερινά μέχρι Θανάτου, μη βρίσκοντας ανάπαυση από τις αμέτρητες συμφορές μου. Γιατί πρέπει να τελειώσω το δρόμο μου με συνεχή περιπλάνηση».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΒΕΝΙΑΜΗΝ

Έλεγε ο άββας Βενιαμίν: «Μετά τον θερισμό, καθώς κατεβήκαμε στην Σκήτη μας έφεραν από

την Αλεξάνδρεια ως προσφορά .[για τον κόπο μας] λάδι, στον καθένα από ένα δοχείο τον «ξέστη» [περίπου μισό κιλό], πού ήταν σφραγισμένο με γύψο. Και όταν (την άλλη χρονιά) ήλθε πάλι ο καιρός τον θερισμού, οποία ποσότητα από εκείνο το λάδι περίσσευε στον καθένα, οί αδελφοί το έφερναν στην εκκλησία. Εγώ δεν είχα ανοίξει το δοχείο μου, αλλά είχα πάρει λίγο λάδι τρυπώντας με την βελόνα το γύψινο σκέπασμα καί θεωρούσα ότι έκανα μεγάλο κατόρθωμα [πού δεν κατανάλωσα το λάδι]. Καί όταν οί αδελφοί έφεραν τα δοχεία τους σφραγισμένα όπως ήσαν [τα περισσότερα] καί το δικό μου ήταν τρυπημένο, από τη ντροπή μου αισθάνθηκα σαν να είχα πορνεύσει».

Είπε ό αββάς Βενιαμίν, ό πρεσβύτερος των Κελλίων: «Επισκεφθήκαμε κάποιο Γέροντα της Σκήτης καί θελήσαμε να του βάλουμε λίγο λάδι καί μας λέγει: "Να εδώ βρίσκεται το μικρό δοχείο πού μου φέρατε πριν από τρία χρόνια: όπως το αφήσατε έτσι έμεινε". Κι εμείς ακούγοντας τούτο, θαυμάσαμε την (ασκητική) πολιτεία του Γέροντα».

Ό ίδιος (ό αββάς Βενιαμίν) είπε: Επισκεφθήκαμε άλλο Γέροντα καί μας κράτησε για φαγητό καί μας έβαλε ρεπανόλαδο [πικρόγευστο λάδι από ρεπάνια]. Καί τον λέμε: "Πάτερ, καλύτερα βάλε μας λίγο λάδι κατάλληλο να τρώγεται". Αυτός ακούγοντας τούτο σταυροκοπήθηκε λέγοντας: " Εάν υπάρχει, άλλο λάδι εκτός απ αυτό, δεν γνωρίζω"».

Ό αββάς Βενιαμίν πεθαίνοντας είπε στα (πνευματικά) παιδιά του: «Αυτά να κάνετε καί μπορείτε να σωθείτε: **"Πάντοτε να χαίρεστε, αδιάκοπα να προσεύχεσθε, για κάθε τι να ευχαριστείτε"**» (Α' Θεσ. 5,16 -18).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΓΑΘΩΝΟΣ

Είπε ο αββάς Πέτρος, ο μαθητής του αββά Λώτ: "Ήμουν κάποτε στο κελί του Αγάθωνος καί ήλθε προς αυτόν κάποιος αδελφός λέγοντας: "Θέλω να κατοικήσω με αδελφούς· πες μου, πώς να συμπεριφερθώ προς αυτούς. Του λέγει ο Γέροντας: "Να διατηρήσεις την αποξένωση σου όλες τις ημέρες της ζωής σου όπως την πρώτη ημέρα της συγκατοικήσεως με αυτούς, ώστε να μην έχεις παρρησία προς αυτούς". Του λέγει ο άββας Μακάριος: "τι κακό κάνει ή παρρησία;" Του λέγει ο Γέροντας: "Η παρρησία μοιάζει με μεγάλο καύσωνα, πού όταν πέσει, όλοι φεύγουν από μπροστά του καί καταστρέφει τον καρπό των δένδρων". Του Είπε αββάς Μακάριος: "Τόσο φοβερή είναι ή παρρησία;" Καί είπε ο άββας Αγαθών: "Δεν υπάρχει άλλο πάθος φοβερότερο από την παρρησία· διότι αυτή είναι ή γεννήτρια όλων των παθών. Καί πρέπει ο εργάτης (του πνεύματος) να μην έχει παρρησία, ακόμη καί όταν είναι μόνος του στο κελί. Γνωρίζω πραγματικά ότι ένας αδελφός, πού κατοικούσε πολύ χρόνο στο κελί, όπου υπήρχε ένα κρεβατάκι, είπε ότι, "έφυγα από το κελί χωρίς να αντιληφθώ ότι υπάρχει αυτό το κρεβατάκι, αν δεν μου το έλεγε άλλος". Τέτοιος εργάτης είναι καί πολεμιστής».

Είπε ο άββας Αγαθών: «Πρέπει ο μοναχός να μην αφήνει τη συνείδηση του να τον κατηγορήσει για οποιοδήποτε πράγμα». Είπε πάλι: «Χωρίς φύλαξη των θείων εντολών δεν προοδεύει ο άνθρωπος ούτε σε μία μοναδική αρετή». Είπε πάλι: «Ποτέ δεν κοιμήθηκα έχοντας κάτι εναντίον κανενός, ούτε άφησα κανένα να κοιμηθεί έχοντας κάτι εναντίον μου, όσο εξαρτιόταν από έμενα».

(Από τη «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τύμ.1, σελ. 103-105. στο μεταφρασμένο κείμενο έγινε γλωσσική καί γραμματική απλοποίηση).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΒΒΑ ΑΜΜΩΝΑ

Κάποιος αδελφός παρακάλεσε τον αββά Άμμωνα "'λέγοντας: «πες μου ένα λόγο» Και λέγει ο γέροντας: «Πήγαινε καί με τον λογισμό σου κάνε όπως κάνουν οι κακούργοι πού είναι στη φυλακή. Γιατί εκείνοι ρωτούν πάντοτε τους ανθρώπους, που είναι ο άρχοντας καί πότε έρχεται, καί κλαίνε περιμένοντας τον. Έτσι καί ο μοναχός πρέπει να προσέχει παντοτινά καί να ελέγχει την ψυχή του λέγοντας, "αλλοίμονό μου! Πώς θα μπορέσω να παρουσιασθώ στο βήμα του Χριστού; Καί πώς μπορώ να απολογηθώ μπροστά του;" Εάν έτσι μελετάς παντοτινά, μπορείς να σωθείς».

Έλεγαν για τον άββά Άμμωνα ότι σκότωσε ένα βασιλίσκο (δηλητηριώδες φίδι). Όταν κάποτε πήγε στην έρημο να πάρει νερό από λάκκο καί είδε τον βασιλίσκο, τον έβαλε στο πρόσωπο του λέγοντας: «Κύριε, ή εγώ πρέπει να πεθάνω ή αυτός». Καί αμέσως ο βασιλίσκος έσκασε, με τη δύναμη του Χριστού.

Είπε ο άββάς Άμμωνάς, ότι δεκατέσσερα έτη έκανα στη Σκήτη παρακαλώντας τον Θεό νύκτα καί ήμερα να μου χαρίσει τη δύναμη να νικήσω την οργή.

(Από την «Φιλοκαλία...» της σειράς Ε.Π.Ε., Αποφθέγματα Γερόντων, τόμ. 1, σελ.123-125.)